

ES PI GROS

Lloret de Vistalegre

BUTLLETÍ INFORMATIU Nº 72

JULIOL 1990

PRENSA
CORTINA

ES PI GROS

Lloret de Vistalegre

Butlletí informatiu N° 72

JULIOL 1990

Lloret de Vistalegre

Dipòsit Legal: PM 623/79

ADREÇA

Costa des Pou, N° 13
Lloret de Vistalegre

IMPRESSIÓ

"Apóstol y civilizador"
Petra

BESTIARI

Si està ennigulat, pot ploure
en virtut de tots es sants.
Amollau a tots es cans,
que es meu coní ja va alloure.

Li vaig tapar es passador
per veure si el turaria,
i es coní me va dir un dia
que un altre forat tenia
que li anava millor.

Maria Aina Espardenyera,
caçadora d'erigons,
tu tindràs sa lloriguera
i jo tindrè es conions.

Diuen que sa lloriguera
es coní se vol cavar.
Si és gran, hi podràs posar
es cabrit i sa somera.

Els articles publicats a a-
questa revista expressen úni-
cament l'opinió dels seus
autors.

EDITORIAL

BONES FESTES I BON ESTIU

ES PI GROS

Associació de la Tercera Edat

Som prop ja de les Festes Patronals de Sant Domingo, dies de diversió per a tot el poble, durant els quals no pot mancar un acte d'homenatge a totes les persones majors de qui hem après les tradicions del nostre poble i, entre d'elles, la de celebrar la festa del patró, Sant Domingo.

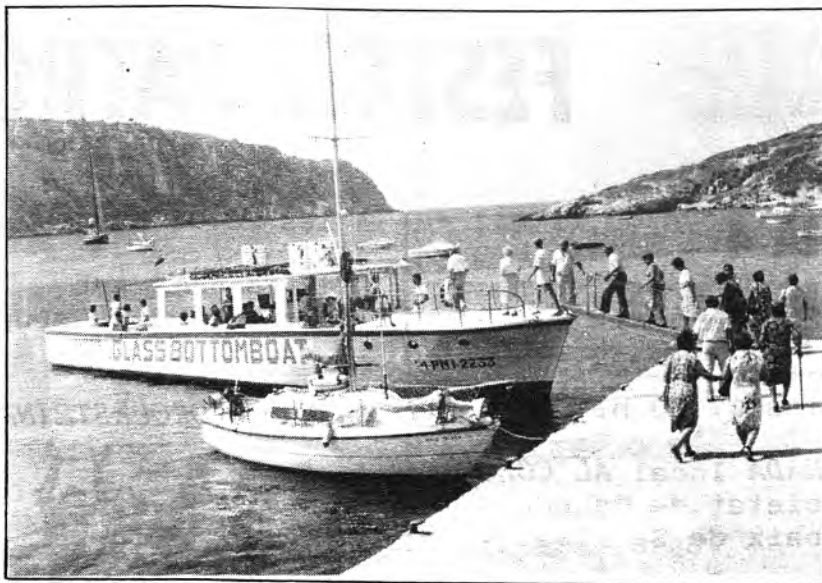
L'Associació gustosament organitza aquest acte comptant amb el patrocini de l'Ajuntament i amb la col.laboració del Banc *Bilbao-Vizcaya*; un acte senzill, però a la vegada emocionant per esser una *ditxa* arribar als 75, 80 o 90 anys, o fins i tot als 99 i mig com encara rebé l'homenatge l'any passat madò Antonina "Pomera" (Al Cel sia).

Demanam que totes aquelles persones homenajades a qui sigui possible assistir a l'acte no envïin a una altra persona a recollir l'obsequi perquè la festa l'hem de fer entre tots.

SA DRAGONERA

El passat 23 de juny realitzàrem l'excursió a l'illa de *Sa Dragonera*, comptant amb l'autorització del *Consell Insular de Mallorca* i subvencionada en part.

Acompanyades per un policia municipal de l'Ajuntament d'Andratx, 80 persones de Lloret pogueren visitar aquesta

bella i verge illeta a on no han arribat les constructores ni els "chiringuitos", allà on és respectada la natura i no són molestades les sargentanes ni les gavines.

L'horabaixa, després de dinar a Sant Elm, visitàrem el nou edifici de l'Ajuntament de Calvià, construcció moderna i magestuosa de la qual visitàrem totes les dependències. A la Sala de Sessions ens projectaren un vídeo sobre els projectes, serveis, platges, urbanitzacions, etc. del terme de Calvià, el municipi més ric d'Espanya.

EXCURSIÓ A "EL DORADO"

Dia 15 de juliol repetírem l'excursió del passat novembre al poblat de l'oest americà. *El Dorado*, a Magaluf; afegint-hi la visita al parc aquàtic *Aquapark*.

Aquesta excursió es repetí perquè tots els padrins interessats poguessin dur els seus néts a visitar el poblat de *pistolers i indis* i després a disfrutar de les piscines i tobogans del parc aquàtic. El

preu per a les persones majors era de 2.200 pessetes, mentres que els al.lots tenien un preu especial de només 1.500.

GELATADA I ASSEMBLEA

Dins el proper mes d'agost se celebrarà l'Assemblea anual de socis durant la qual s'hauran de renovar alguns càrrecs de la Junta Directiva. Aprofitarem l'avinentesa per fer una gelatada per a tots els socis. En haver concretat el dia s'annunciarà oportunament. ■

Antoni Niell

LLORET DE VISTALEGRE
DISSABTE, 21 DE JULIOL
GRAN BALLADA FOLCLORICA
AMB L'ACTUACIO DEL GRUP MENORQUI DE FERRERIES
ES PANELL

A LA PLACA JAUME I
A LES 10 DE LA NIT

ORGANITZA: SA FONT FIGUERA.
VOS HI ESPERAM.

FESTES PATRONALS

DIA 4 DISSABTE

A les 17.00 h.

TIRADA local *AL COLOMI*.
Societat de Caçadors.
A baix de Sa Riba.

A les 18.00 h.

Demostració
d'*AEROMODELISME*.
A baix de Sa Riba.

A les 20.00 h.

CERCAVILES de la Banda
de Cornetes i Tambors
la Coordinadora
Parroquial de Joves
d'Andratx.
Sortida del *DIMONI*
Cucarell.

A les 21.00 h.

Inauguració de
l'*EXPOSICIÓ DE PINTURA*
de Rafel Perelló.

A les 23.00 h.

GRAN BERBENA amb
l'actuació dels grups
ANCORAX

SWING 90 ORQUESTRINA

DIA 5 DIUMENGE

A les 10.30 h.

Xeremies.

A les 11.00 h.

Missa.

A les 11.30 h.

*XXIII HOMENATGE A LA
VELLESA*

Organitzat per
l'Associació de la
Tercera Edat i
patrocinat per
l'Ajuntament amb la
col.laboració del *Banc
Bilbao-Vizcaya*.

ACTUACIÓ del
Grup de Ball
"SA FONT FIGUERA".

A les 17.30 h.

Gran Cursa Ciclista.
Club Ciclista de
Lloret.

A les 22.00 h.

TEATRE amb el Grup de
Teatre Passatemps de
Son Sardinaque posarà
en escena l'obra de
Martí Mayol
*"ES SOGRE DE MADO
ROSA"*

Diades Culturals de
"La Caixa"

DIA 6 DILLUNS

A les 19.00 h.

Actuació del Grup
d'Animació Infantil
"CUCORBA".

Diades Culturals de
"La Caixa"

A les 22.30 h.

CINEMA a la Plaça.
Projecció de la
pel.lícula en 16 mm.
*"Los monstruos invaden
la Tierra"*

SANT DOMINGO

DIA 7 DIMARTS

A les 18.30 h.

**PASSEJADA
CICLOTURISTICA** per a
petits i grans.

A les 22.00 h.

CONCERT a càrrec de la
Banda de Música de
Montuïri.

A les 24.00 h.

Sensacional **REVETLA** de
focs a càrrecs dels
pirotècnics locals
germans Jordà.

A les 00.30 h.

Gran **RECITAL**
del cantautor mallorquí
JAUME SUREDA

Diades Culturals de
"La Caixa"

DIA 8 DIMECRES SANT DOMINGO

A les 10.30 h.

Xeremies.

A les 11.00 h.

MISSA SOLEMNE en honor
a Sant Domingo.
Predicarà D. Pere
Fiol i Tornila.

Ball de l'Oferta.

A les 12.00 h.

PRESENTACIÓ del fulletó
*Plagueta de Goigs
del convent dominicà
de Llorito.*

A les 12.30 h.

Refresc popular.

A les 17.00 h.

Cucanyes, cintes i
corregudes, disputant-se
les tradicionals joies.

A les 18.30 h.

Cursa Ciclista.
Contrarellotge.

A les 22.00 h.

FI DE FESTA amb el grup
SIS SOM

i amb l'actuació de
l'agrupació
SA FONT FIGUERA.

Diades Culturals de
"La Caixa"

La Societat de Caçadors
convidarà tothom a coca
i vi.

TRACA FI DE FESTA.

NOTA

A l'hora de redactar la
revista aquest *Programa de
Festes* era provisional i fal-
tava confirmar alguns actes.
De tota manera les modifica-
cions que hi pugui haver se-
ran mínimes.

xafarderies

de na **Ben Vista**

Si noltros haguéssim pogut tenir una escola com aquesta! Però això ho dius i no en fan cas, sobretot els jovencells. Ells han viscut en la boldó i no saben què és anar a l'escola quasi d'amagat, amb un tros de llapis i paper, i amb un fred que primer mos havíem d'alenar als dits per poder agafar el llapis.

Idò, no puc entendre com prohibeixen jugar al pati de l'escola. Si n'hi ha un que no fa les coses bé que li ho prohibeixin, però si ens avesam a fer les coses mitjançant les prohibicions i les amenaces, malament anirem.

Ara, que tenint un camp d'esports com hi ha al poble, no es pot comprendre la tosuderia d'aquests al·lotons -i qualcú no tan al·lotò- que més vegades demostren no estimar allò que és de tots, que no els sap greu que s'espenyi allò que és del poble, vaja. Això és de maleducats!

ELECCIONS

No sé si vos hi heu fixat: fa uns mesos la cosa anava ben calenta, però darrerament s'ha refredat. Si vos contàs tot lo que sé! Reunions de candidatures, reunions entre partits, primers de llista i jocs de noms, etc. El PSM (Partit Socialista de Mallorca) vol presentar candidatura, però només té dos afiliats; el PSOE (Partit Socialista Obrer Espanyol) en vol presentar, però no té cap afiliat, encara que d'un temps cap aquí, pareix que li han sortit molts de simpatitzants. Havien fet reunions, però de res serviren amb els esdeveniments que han passat fa poc. El PP (Partit Popular) té gent -els de dreta mai tenen problemes-

i n'hi ha un que vol esser el cap de llista però no ho diu, però ja sortirà! Els Independents, com sempre, diuen que no es tornaran presentar, però és clar que sí, sinó no farien tantes reunions ni anirien tant d'amagat. UM (Unió Mallorquina) a nivell de Mallorca segurament es presentarà amb el PP, però a Lloret encara no saben cert com s'ho menjaran.

Com veis està ben animat i això que en cara manca temps, ferm.

AIGUES BRUTES

Vaig llegir a *Es Pi Gros* que posaran les aigües i em vaig posar molt contenta. No sé voltros, però de la meva cisterna no puc beure gens d'aigua: fa una pudor! Manco mal que l'aigua vendrà de Sa Comuna i sabem cert que no està contaminada, perquè pareix que estam tan avesats a la brutor que no se senten mai queixes fortes per aquest fet. L'Ajuntament hauria d'haver fet analitzar totes les cisternes del poble -diuen que ho han fet, però a ca nostra no han vingut mai i així, de passada, veuríem un poc més l'en carregat de la sanitat passejant-se pel poble, que amb tanta feina com té no para mai per aquí.

Idò, m'agradaria sobre el que mos costarà a cada casa posar aquestes aigües, perquè a ca nostra no hi ha cap tuberia i costarà un potossí preparar-ho tot.

ROBATORIS

Sembla que els ciutadans tornen a passejar-se pel poble devers mitjanit i visiten les casetes del camp. Li peguen al bestiar. L'altre vespre llosquejava i vaig

veure un llum a una caseta que sabia que no hi havia ningú. M'hi vaig acostar i quan hi vaig esser devora... el llum havia desaparegut. A un altre li amollaren el bestiar per despistar-lo. A la nit es veuen coses grosses!

SA TELEVISIÓ

No la mir massa, però un horabaixa que no tenia molt que fer la vaig amollar i va sortir una presentadora que xerrava mig mallorquí i mig foraster. Jo deia: -Això no són es catalans perquè aquests sempre parlen en català, tampoc és TVE perquè aquests sempre xerren en castellà, i tampoc és s'Informatiu Balear perquè no és hora. I, què diríeu que era? Idò el Canal 9, la televisió dels valencians. En diuen cada una! N'hi ha que xerren el valencià i ho entenc tot, però n'hi ha qualcun que diu que el xerra i que segur que l'han tret de Son Banyà de València.

I parlant de televisió, el dimecres a les 10 del vespre fan un programa que es diu *Las chicas de oro*. Jo crec que si a aquestes quatre m'hi afegís jo no els passarien tants de desbarats, o sí? Vos imagineu el títol? *Las chicas de oro i la Ben Vista*".

ELS DIARIS

Vos en recordau fa un parell de mesos? Els quatre diaris xerraven de Lloret, uns bé i altres no tant, però el poble era notícia.

Idò ara, res, o quasi res. Qualcun des del dia de la fira no ha tornat a publicar res. Això no és més que el qui escrivia tenia més ganes d'importunar que d'informar perquè arrancades de mul i arribades d'ase, en veim cada dia.

ES PI GROS

Xerrant de diaris: Vos heu fixat quina presentació més polida té la revista? No sé qui és l'amo, entre altres coses perquè no posa cap nom enlloc, però ben presentada sí que hi està. M'han dit que per enguany ha-

via de pagar set-centes pessetes, perquè ha de sortir cada mes. No hi tenc res a dir perquè trob que cinquanta pessetes cada número no és pagat, però hauria de procurar sortir cada mes i no dos números en un cop. També trob que hi manquen algunes coses, com parlar més d'esports, qualche entrevista -el mes que ve me'n podeu fer una a mi- i més coses que xerrin del nostre poble.

I de la ràdio? El que deia *Es Pi Gros* el mes passat: hauria d'emetre més, perquè ho fan molt bé cada dimarts. Jo no men perd cap, de programa.

EL CAMPAMENT

Passejant per Sa Comuna, -m'agrada passejar per allà, sobretot quan és temps d'esclata-sangs- vaig veure un grupet d'allots que jugaven i no en vaig conèixer cap. Els vaig demanar d'on els deien i em digueren que no eren lloritans, que estaven al campament de Sa Comuna i que s'ho passaven molt bé. La veritat és que me vaig posar contenta perquè sé cert que aquests nins i nines no oblidaran on és Llorito i no serà com qualcun de gran que se pensa que Llorito és un nom inventat, que no existeix.

Uns dies després, seia jo a l'ombra de vora el Cementeri i va passar un altre grup, aquests eren molts, crec que més de cent, xerraven en castellà, i me vaig posar encara més contenta: Al.lots de la península i que vénen a Llorito de campament!

De dónde venís, de Saracossa o de Madrid? -No, somos de Palma. Vaig quedar fregada; eren ciutadans.

No sé si som jo que vaig malament o que el món és com el temps, que està loco. Ara que el que sí és vera és que *los tiempos están cambiando que es una barbaritat*. I que noltros ho poguem veure.■

NOTÍCIES LOCALS

JUNY

Dia 10. Finalitza la 6ª Edició de la cursa ciclista *Pla de Mallorca* amb una bona actuació dels corredors del nostre poble.

Dia 14. Excursió de la Tercera Edat a la finca de Sa Vall, a Ses Salines.

Dia 16. Sopar de clausura i entrega de premis de la Sisena Edició de la Volta al *Pla de Mallorca*-Primer Gran Premi *La Caixa*, al *Bar Es Pou*.

Dia 20. Acaben les classes.

Dia 23. Excursió de la Tercera Edat a l'illa de Sa Dragonera.

Dia 29. Ple ordinari de l'Ajuntament.

Dia 30. Excursió del grup de catequesi parroquial a la platja.

S'ESTANC

tabacs, revistes
i papers

IV CONCURS DE POESIA VALL D'OR

BASES:

1ª Els poemes, de tema lliure, es presentaran mecanografiats en català o castellà. Les poesies s'entregaran per duplicat i almenys una de les còpies anirà signada amb pseudònim o bé lema i plica.

Cada poeta podrà participar amb un màxim de tres poesies, les quals han d'ésser inèdites.

2ª Les esmentades poesies s'entregaran dins un sobre tancat en el que figuraran: el nom, l'adreça i el telèfon de l'autor. Les obres es remetran a:

Libreria CALABRUIX
Carrer de Sa Lluna, nº 5
07100 SÓLLER (Balears)

3ª El termini d'entrega finalitzarà el dia 10 del proper mes d' Agost.

4ª Es concediran els següents premis:

- Al primer premi, correspondrà una placa i quaranta mil pessetes.
- Al segon, un llibre de poemes i vint-i-cinc mil pessetes.
- Al tercer premi, un llibre de poemes i deu mil pessetes.

Així mateix, es concedirà el premi poeta «Guillem Colom» a la millor poesia d'autor local, consistent en un llibre de poemes i quinze mil pessetes.

L'entrega de premis tindrà lloc durant un acte públic, que es celebrarà per les festes de Sant Bartomeu, patró de Sóller. Oportunament s'indicarà el lloc i la data.

5ª Els participants acataran les decisions que prengui el jurat. Aquest serà format per persones fortament lligades al món cultural.

6ª Una vegada fallats els premis, els poemes participants en el concurs passaran a formar part de l'arxiu de l'organització, així doncs, no seran tornats als seus autors.

Nota: Per a més informació dirigir-se al carrer Vicari Pastor, nº 9 (Sóller) o al telèfon 63 08 65

Dia 23 de juny els socis i simpatitzants de l'Associació de la Tercera Edat tornaren anar d'excursió. Aquesta vegada el lloc visitat fou la petita i bella illa de Sa Dragonera.

EL GRUP PASSATEMPS

Amb motiu de les Festes de Sant Domingo el Grup de Teatre *Passatemps* de Son Sardina representarà, el diumenge dia 5 d'agost, l'obra de Martí Mayol *Es sogre de madò Rosa*.

El Taller de Teatre *Passatemps* es constituí l'any 1986 a Son Sardina en el marc d'una dinàmica que afavoria la posada en marxa d'activitats escèniques en els barris de Palma, així com també les seves actuacions a diferents pobles de Mallorca com són: Consell, Mancor de la Vall, Moscarí, Alqueria Blanca, Búger, s'Estanyol, Felanitx, Esporles, Can Picafort, Lloret de Vistalegre...

Passatemps, de principi, obtava clarament per una línia de recuperació de la comèdia

regional mallorquina. Així, doncs, l'estiu de 1988 guanyaren el *Primer Certament de Teatre Costumista* celebrat a Consell i el segon premi l'any següent. L'any 1987, *Passatemps* participà per primera vegada en la *IV Mostra de Teatre Memorial Llorenç Moyà* amb una peça de Martí Mayol, *S'Estoparan des foc*, obra també de caràcter costumista.

No obstant això, les inquietuds escèniques de *Passatemps* els menen a explorar altres terrenys i a experimentar amb textos més acostats a la realitat actual. Fruit d'aquesta intenció és la posada en escena de *El dret d'escollir* del britànic Brian Clark que presentaren a la *V Mostra de Teatre Memorial Llorenç Moyà* de 1988. ■

OBRES

- 1986 *Don Ventura veranea* de Lluís Segura
- 1987 *S'estoparan des foc* de Martí Mayol
- 1987 *Una temporada a Ca Sa Dida* de Lluís Segura
- 1988 *S'herència d'En Toni Fobioler* de J.A. Torrandell
- 1988 *Es sogre de madò Rosa* de Martí Mayol
- 1988 *El dret d'escollir* de Brian Clark
- 1989 *Ai! Quines pessigades* de A. González
- 1990 *Mon pare... no és mon pare!* de M. Baz

Foren concedits els VII Premis «Premsa Forana»

El dia 22 de juny, l'Associació de la Premsa Forana de Mallorca, va concedir els premis de periodisme corresponents a la darrera convocatòria, uns premis que foren instituits fa set anys gràcies a una dotació econòmica anual de la Caixa de Balears «Sa Nostra».

L'acte tingué lloc a la sala d'actes del centre comercial «Modelmon» d'Algaida, gentilment cedida pels seus propietaris i, prèviament i en assemblea general, es prengué l'acord d'adquirir un immoble a Sant Joan per a ubicar-hi la seu de l'Associació de forma definitiva.

A més del president Carles Costa i membres directius de l'Associació, foren presents a l'acte el Director General de Cultura Jaume Martorell, en representació de la Conselleria M.ª Antònia Munar, En Lluís

Conrado, de la Caixa de Balears, el diputat manacorí Andreu Mesquida, així com els batles d'alguns pobles d'aquella comarca.

Abans de proclamar els premis, l'Associació féu entrega d'una distinció a l'ex-president Biel Massot i Muntaner, en reconeixement a la tasca realitzada al front de l'entitat i que fou recollida pel destinatari —segons exposà en breu parlament— només en la seva condició de membre representant del collectiu directiu anterior.

Tot seguit foren proclamats els VII Premis «Premsa Forana», que recaigueren en les persones següents:

A Xerafi Guiscafré, de la publicació «Artà», per la sèrie de fotografies comentades titulada «Espècimens artanencs».

A Joan Ferrà Mercadal, de la revista «Coanegra» de Santa Maria, per una sèrie d'entrevistes.

I a Nofre Arbona, de la revista «Bona pau» de Montuiri, per la secció «Dos dits de seny» que signa amb el pseudònim de «Salomó».

El Jurat que concedí els premis era integrat per les persones següents:

Mn. Joan Bauçà, Joan Moratille i Joan Guasp. En Gaspar Sabater actuà de secretari sense vot.

La vetllada es perllongà en un sopar-buffet que fou servit en el restaurant del mateix centre comercial «Modelmon», a les terrasses del qual i amb música d'orquestra culminà la festa. ■

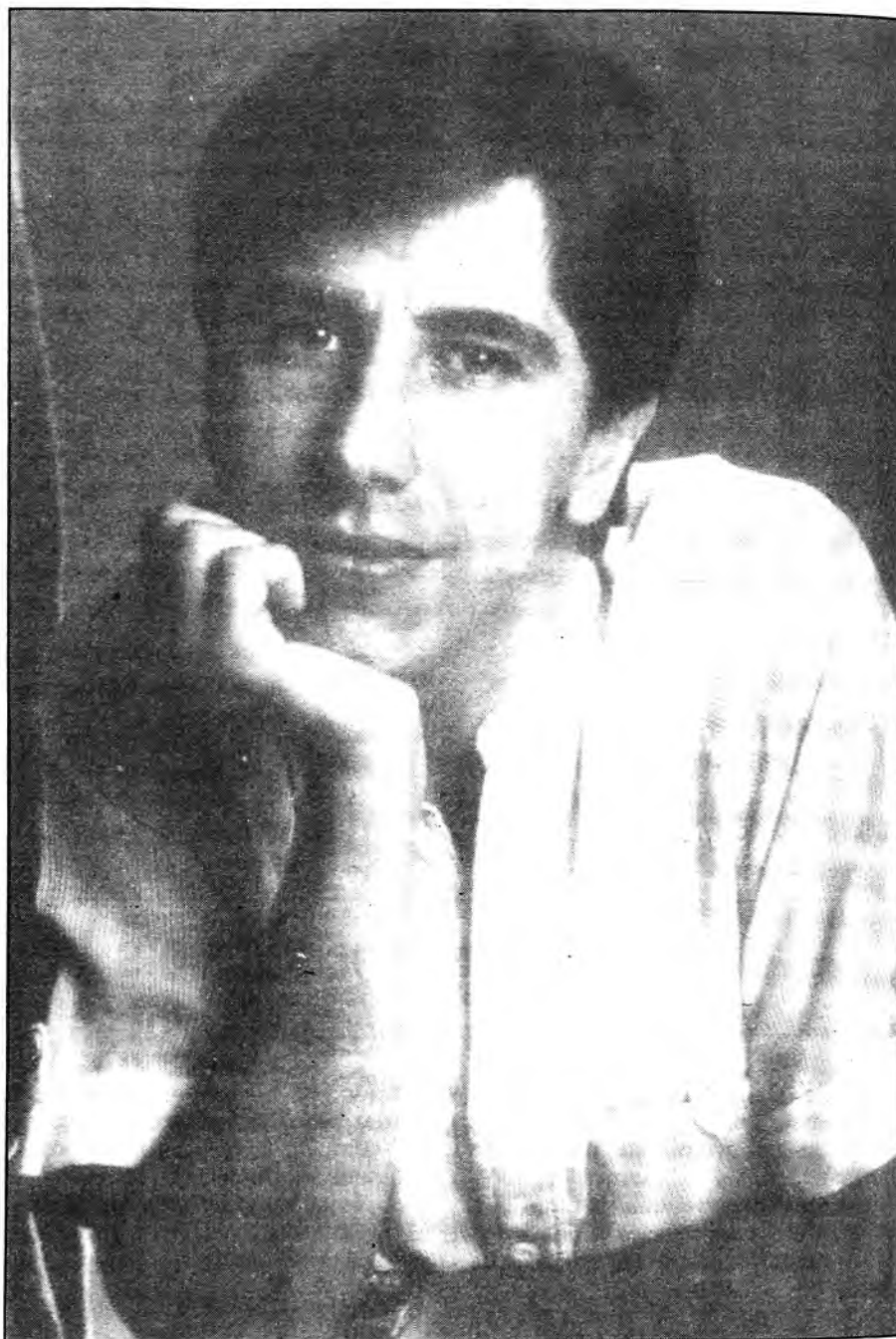
OBRA I MIRACLES DE JAUME SUREDA

BARTOMEU AMENGUAL I GOMILA

Aviat es compliran dos anys des que Jaume Sureda tragué al mercat *Notes de tardor* -el seu primer disc-. Darrere aquest llarga durada ha editat un *single*: *Hi ha coses que no es poden oblidar*. El primer no marcà, precisament, l'inici d'un cantautor, sinó més aviat fou una fita de referència enregistrada dins el currículum del cantor ciutadà. Els inicis es remunten a les segones "Nits de cançó", celebrades a Lluçmàjor l'any 1975.

"Les segones nits" coincidiren amb el primer any que jo em dedicava a la música i vaig participar-hi amb el grup Jovent. Després, al 76 se celebraren a Manacor i ja hi vaig prendre part com a cantautor. Les quartes "nits", a les quals també vaig actuar, foren a Ariany l'any 1977; va ser l'últim any que existiren. Entre les segones "nits" i les quartes formarem el que s'anomenà "comuna de cantautors de Mallorca", la qual estava formada per Toni Reus, Miquel Àngel Rubert, Josep Aguiló, Rafel Ferrer, Joan Antoni Mora, Toni Jaume, Francesc Josep, Toni Vidal, Joan Bonet, jo, ... Les "nits de cançó" eren unes activitats promogudes per allò que llavors es deia *frente de juventudes*. Hom no s'explica gairebé perquè organitzaven aquest tipus d'actes quan es tractava d'un organisme de tendència conservadora i nosaltres adoptàvem una postura opositora. Les nostres cançons eren bastant reivindicatives, sobretot temes com *El poble viu*, ... Abans de realitzar un recital havíem d'haver passat prèviament les cançons pel govern civil. A vegades ens censuraven segons el recital i segons el poble.

Llavors, a l'any 1978, s'establiren les "Nits del poble", on hi actuàvem més o menys els de la "comuna". Allà hi vaig guanyar els premis d'interpretació i popular. El de la millor lletra i música l'obtingué Toni Reus. El mateix any se celebrà a Formentera la "3 mostra de la cançó", a la qual hi prenguérem part representants de cada illa. De Mallorca hi anàrem Toni Reus, el grup Gener, Miquel Àngel Rubert, Aliorna i jo.

"A partir de 1978 el futur es presentà molt negre per a la cançó"

Fou una cosa mal organitzada però maca. Després de l'experiència de Formentera el grup es dissolgué; Miquel Àngel se n'anà a viure a Barcelona..., el futur es plantejà molt negre per a la cançó. Durant aquell temps hi havia Toni Morlà que sonava molt, la resta ho anaven deixant progressivament."

Malgrat el moviment s'hagués eclipsat, Jaume Sureda seguia treballant en la cançó, l'alternava amb el seu treball de músic de jazz i de ball. L'any 1980 el reclamaren per realitzar el servei militar. El destinaren a Euskadi, on aprofità l'any per cantar davant un públic no illenc. "Vaig tenir la sort de poder-me col·locar"

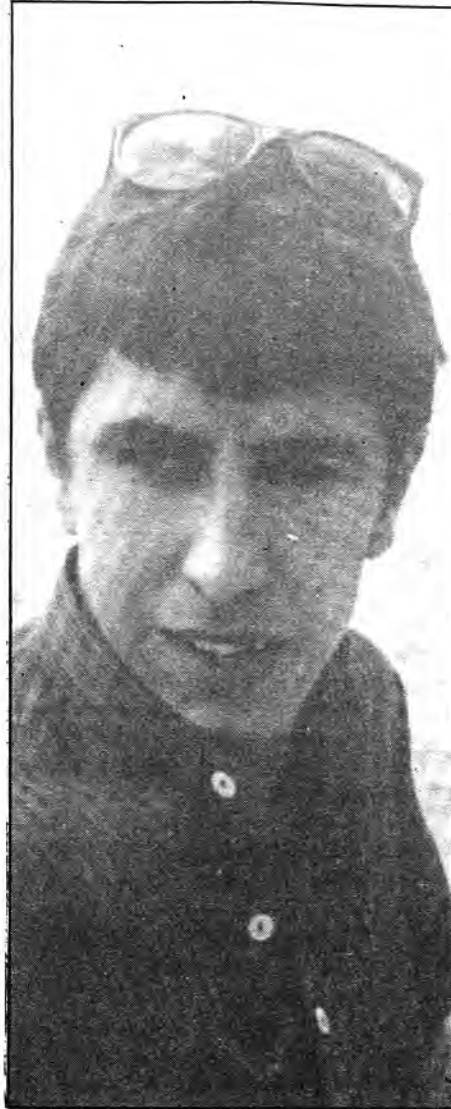

... com a cantautor a uns pubs. Cantava les cançons en català, feia una introducció en espanyol. En retornar a Mallorca vaig continuar fent recitals, els alternava amb música de ball a un hotel, fins que devers l'any 1984 vaig posar-me a treballar amb el que seria Notes de tardor. Pensava que era necessari tenir un disc que servís com una tarja de visita. L'any 1985 quedà totalment llest".

A partir d'aquí començaren les actuacions pels pobles, Palma, televisió, ràdio,... Hi hagué dos temes, "Domíngue" i "Contrabandistes de l'amor", que sonaren molt i estaven a les llistes dels més votats d'alguna emissora radiofònica.

"L'any 1986 em vaig plantejar el fet que no podia deixar un espai de temps llarg sense enregistraments, i vaig enregistrar el senzill Hi ha coses que no es poden oblidar. Era el moment adequat per anar a presentar-ho al Principat. Em va anar molt bé: unes actuacions a la Cova del Drac, contractes per a properes actuacions, bon mercat.... Durant els mesos d'octubre, novembre i en deu dies de desembre, vaig ser per Barcelona i Girona a nivell publicitari i d'actuacions, vaig compartir escenaris amb Gato Pérez, Héctor Vila, Enric Hernáez, Josep Tero, Joan Isaac,... Després d'una actuació a la Cova del Drac el grup de poesia viva m'entregà la musa de l'amistat, un guardó que donen als amics més destacats que han passat pel seu grup".

Al mes d'agost de 1986 se cele-

Jaume Sureda, un dels darrers canta-autors mallorquins.

brava a Palamós -Girona- el festival de cançó marinera, del qual Jaume Sureda obtingué el segon premi. També dins el passat any féu la música d'una obra de teatre de Yurio Mishima, *L'armari, és la cosa més bonica que fet*, a part treballava també com a actor; durant els dotze anys que duc com a cantautor sempre havia estat jo mateix damunt l'escenari. A *La Mandràgora de Machiavelli* vaig fer el pròleg musical, l'himne del R. C. D. Mallorca, l'enregistrarem a un disc Bonet de San Pedro i jo. Fou molt divertit i quedà molt maco. Durant aquest any he actuat a Barcelona, a Girona i a les festes de Sant Sebastià de Palma. Ara estic actuant cada dijous, divendres i dissabte a un pub de Palma, prepar la música per a la nova obra del grup *La Lluna*, de teatre, també treball en un nou senzill que faré amb a Toni Morlà i un llarga durada que, amb tota possibilitat, sortirà abans que finalitzi aquest any. Després he d'actuar, aquest mes de març, a València i tenc una sèrie de contractes signats amb la Generalitat de Catalunya per fer uns recitals a Girona. De moment és el millor any quant a actuacions en directe.

Jaume Sureda, dotze anys des d'aquella segona "Nit de cançó". Un camí recorregut del qual en tenim testimoni sonor dels seus dos darrers anys. Vet aquí un testimoni escrit resum del que ha estat la seva vida musical com a cantautor. ■

EL MAR DINS ELS TEUS ULLS

Portada del disc.

El proper dimarts 7 d'agost, durant les Festes de Sant Domingo, el cantautor mallorquí Jaume Sureda ens oferirà un recital de les seves cançons.

Amb aquest motiu hem volgut donar a conèixer un poc la seva trajectòria i la seva obra, i, en la impossibilitat de fer-li una entrevista degut a la premura de temps per tancar aquesta número, reproduïm l'article que sobre ell publicà Bartomeu Amengual Gomila a la revista *El Mirall* (Nº 8), el maig de l'any 1987.

Amb posterioritat, concre-

tament l'any 1988, Jaume Sureda tragué al mercat el seu segon LP, *El mar dins els teus ulls*. Aquest treball discogràfic, que inclou nou temes, es compon totalment de temes mariners, alguns de composició pròpia i altres clàssics de la cançó marinera.

El propi Jaume Sureda definí aquest disc com "una assignatura que tenia pendent de fa varis anys. En aquest disc es plasmen una sèrie de vivències que es poden datar en els diversos festivals de cançons marineres en els quals he participat en els darrers anys". ■

Germandat de Donants de Sang de Mallorca

Què és la sang?

La sang és un dels òrgans més importants del nostre cos. Es distingeix dels altres perquè és un líquid que recorre el nostre sistema circulatori impulsat pel cor.

Està composta per una part viva: les cèl·lules (eritròcits, leucòcits i plaquetes), que representen el 45% de la sang, i per una altra part inerta, líquida, que els serveix de suport: el plasma.

El volum de la sang depèn del pes. Aproximadament el 8% del nostre cos correspon a la sang (cinq litres a una persona de 60 kg.).

Per què és tan important la sang?

Perquè el seu recorregut per l'organisme proporciona els elements indispensables per a la seva nutrició i defensa, substàncies nutritives, gammaglobulines per a la defensa contra els agents infecciosos i els factors coagulants necessaris per evitar la pèrdua de sang.

De la sang es poden extreure productes varis, aplicables segons les necessitats.

- Sang total.
- Concentrat de eritròcits.
- Concentrat de plaquetes.
- Concentrat de leucòcits.
- Plasma i els seus derivats: albúmines i gammaglobulines.
- Factors de coagulació.

Què és un donant de sang?

És una persona que ofereix la seva sang per cobrir les necessitats que té la nostra illa d'aquests elements després d'haver estat sotmesa a un control sanitari que assegura la possibilitat d'esser donant de sang.

Per què hi ha que donar sang?

Perquè no hi ha la suficient per atendre les necessitats.

La més avançada tecnologia no ha estat capaç de produir aquest element essencial per a la vida i no cap altra possibilitat d'obtenir-lo més que comptant amb el suport humà, únic capaç de fabricar-lo en el seu propi organisme.

Qui necessita la sang?

A determinades malalties s'utilitza la sang com a medicament. També és necessària per a les operacions qui-

FEDERACIÓ BALEAR DE DONANTS DE SANG
GERMANDAT DE DONANTS DE SANG A MALLORCA
ASOCIACIÓ DE DONANTS DE SANG ALTRUISTES
DE LA CREU ROJA

**LA SANG
ÉS VIDA
¡AJUDANS!**

rúrgiques i per atendre els accidentats.

En totes aquestes ocasions la sang és una substància imprescindible. Es necessita aquesta substància cada dia; no és, com alguns creuen, un element d'energia

Condicions per donar sang

Donar sang no presenta cap perill per al donant, sempre que es compleixin les següents condicions.

- Edat: entre 18 i 65 anys.
- Pes: superior als 50 kg.
- No patir determinades malalties que puguin ésser transmeses per la sang, segons li informin en el moment de la donació. ■

SOLUCIONS

6	:	1	+	2	=	8
+	■	x	■	+	■	
5	+	4	:	3	=	3
-	■	x	■	:	■	
9	-	2	+	1	=	8
=	2	■	=	8	■	=
						5

No ha passat tant de temps d'ençà d'aquesta foto. Si no ens equivocam és de l'any 1978 i així ho pareix confirmar una data que duu escrita darrera: Febrer 1978.

El mestre Arnau, encara en els inicis de la seva tasca, parlava amb Na Maria Victòria Gayà, aleshores encarregada de la secció de la Part Forana del *Diario de Mallorca*, qui el volia convèncer perquè fos el corresponsal -no sabem si ho aconseguí-.

És l'època en què a l'edifici de les *Escoles Velles* començaven els problemes i quan ja alguns parlaven de la conveniència de construir un edifici nou per a l'escola.

Fixau-vos amb els caretons dels al.lots, que pareix que

no han romput un plat mai. En Miquelet Regis, darrera la tau la del mestre; en primer plà-nol En Rafel Bauzà, En Tomeu Fontirroig i Na Magdalena Gela bert; En Pere Joan Munar, devo-ra la qui deia que era la seva al.lota, Na Mª Magdalena Bel-tran; En Rafel Beltran i Na Ma-ria Rosselló (?) que miren En Toni. I al fons de tot Na Fran-cesqueta Arrom -ja era guapa llavors-, devora Na Rosita Fon tirroig. Al seu costat N'An-gel Amengual, i a la fila de davant... ¿per què no mirau de conèixer-los? ■

Amb el suport de
l'Ajuntament de
Lloret de Vistalegre

DEMOGRAFIA

MATRIMONIS:

Dia 19 de maig es casaren Angel Jurado (de Sineu) i Cata lina Berga. Enhorabona!

Dia 25 de maig es casaren Gabriel José Vaquer (de Palma) i Concepció Paula Moncadas (de Palma). Enhorabona!

Dia 1 de juliol es casa-ren Nadal Beltran i Francisca Mas (de Palma). Enhorabona!

Dia 7 de juliol es casa-ren Gabriel Miralles (de Montuïri) i Francisca Maria Niell. Enhorabona!

MORÍ L'ESCRITOR MANUEL DE PEDROLO

El passat 29 de juny morí, després d'una llarga malaltia, l'escriptor Manuel de Pedrolo. Pedrolo, que tenia 72 anys, ha via nascut a Segarra l'any 1918 on la seva família ha habitat des d'antic el castell d'Ara-nyó, que vengué el seu pare Manuel de Pedrolo i d'Espona, president d'Acció Catalana a Tàrrrega. Estudià el batxillerat a Tàrrrega i, a causa de la Guerra Civil, en la qual participà com a soldat d'artilleria, no pogué continuar els estudis. Casat, s'instal·là definitivament a Barcelona el 1943 i es dedicà a feines diverses per guanyar-se la vida.

LA SEVA OBRA

Manuel de Pedrolo conreà tots els gèneres literaris: novel·la, poesia i teatre.

Les seves obres teatrals han estat classificades dins el teatre de l'absurd. Els

grans temes que dominen aquestes peces -els personatges de les quals són quasi sempre abstraccions genèriques, no individuals- són la problemàtica de la llibertat i de la comunicació entre els homes.

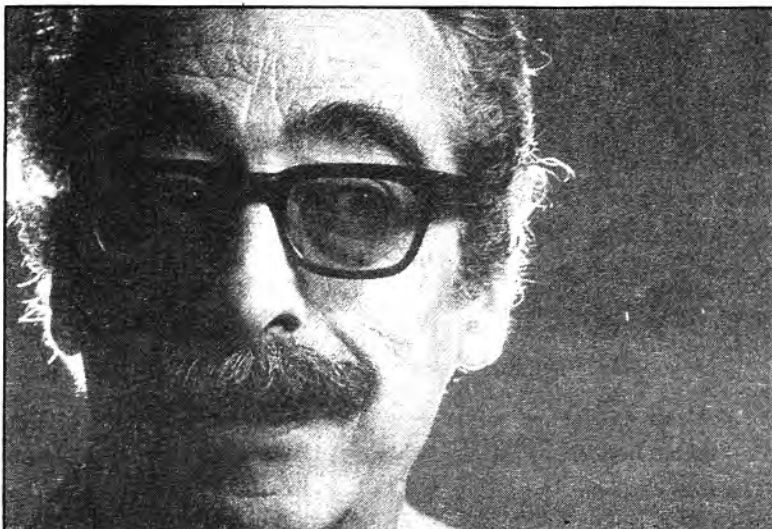
La seva obra important és però, la narrativa: contes i, sobretot, novel·les. A causa primordialment de la censura, moltes de les seves obres han estat publicades al cap d'anys d'haver estat escrites. A partir de 1963 començà el corpus novel·lístic titulat *Temps Obert* que comprèn una sèrie de novel·les que parteixen d'una situació -un bombardeig durant la Guerra Civil- que provoca diverses conseqüències de les quals arranquen un conjunt de situacions simultànies i excloents, que formen el nus del relat. No obstant, la seva obra més coneguda ha estat *Meca*

noscrit del segon origen de la qual, just en català, se n'han venut més de 250.000 exemplars

Al llarg de la seva vida obtingué diversos premis literaris, entre els que es poden destacar el *Joanot Martorell*, el *Víctor Català*, el *Sant Jordi*, el *Prudenci Bertrana* i el *Premi d'Honor de les Lletres Catalanes*. Aixímateix va col·laborar en la majoria de revistes catalanes i, gran coneixedor de la llengua anglesa, va ésser assessor literari i traductor de l'*Editorial Albor* on traduí obres de William Faulkner, Jack Kerouack, John Dos Passos, Margaret Millar, etc.■

M.C.

TEMPS OBERT

"Un camí amb Eva"	(1968)
"Se'n va un estrany"	(1968)
"Falgueres informa"	(1968)
"Des d'uns ulls de dona"	(1972)
"Unes mans plenes de sol"	(1972)
"L'ordenació dels maons"	(1974)

BIBLIOGRAFIA

La llista d'obres publica des per Manuel de Pedrolo és interminable, per tant només assenyalarem les que considerem més importants i representatives.

POESIA

"Esser en el món" (1949)

TEATRE

"Cruma" (1958), "La nostra mort dé cada dia" (1958), "Homes i no" (1959), "Tècnica de cambra" (1961), "Algú a l'altre cap de peça" (1962), "Darrera versió per ara" (1963), "Situació bis" (1964), "Pell vella al fons del pou" (1976), "Aquesta nit tanquem" (1978), "Aquesta matinada i potser per sempre" (1980), "D'ara a demà" (1982).

NOVEL·LA

"Es vessa una sang fàcil" (1954), "Mister Chase, podeu sortir" (1955), "Estrictament personal" (1955), "Les finestres s'obren de nit" (1957), "L'inspector arriba tard", "La mà contra l'horitzó" (1961), "Acte de violència" (1961), "Balanç fins a la matinada" (1963), "Cendra per Martina" (1965), "Joc brut" (1965), "Totes les bèsties de càrrega" (1965), "A cavall de dos cavalls" (1965), "Avui es parla de mi" (1966), "M'enterro en els fonaments" (1967), "Mossegar-se la cua" (1967), "Entrada en blanc" (1968), "Solució de continuïtat" (1968), "Un amor fora ciutat" (1970), "Si són roses floriran" (1971), "Una selva com la teva" (1971), "Introducció a l'ombra" (1972), "Cops de bec a Passadena" (1972), "Pas de

ratlla" (1972), "Algú que no hi havia de ser" (1972), "Espais de fecunditat irregulars" (1972), "Viure a la intempèrie" (1973), "Text/Càncer" (1973), "Mecanoscrit del segon origen" (1973), "Detall d'una acció rutinària" (1975), "Sòlids en suspensió" (1975), "Salcen veus del soterrani" (1976) "Procés en contradicció suficient" (1976), "Pols nova de runes velles" (1977), "La terra prohibida: les portes del passat" (1977), "La paraula dels botxins" (1977), "Cartes a Jones Street" (1978), "Les

fronteres interiors" (1978), "La nit horitzontal" (1978), "Anònim: Anònim I" (1978), "Anònim II" (1981), "Anònim III" (1981), "Apòcrif u: Oriol" (1982), "Apòcrif dos: Tino" (1983), "Apòcrif tres: Verònica" (1984), "Apòcrif quatre: Tilly" (1984), "Baixeu a recules i amb les mans alçades" (1979), "Succés simultani" (1980), "Exemplar d'arxiu: Unicament persones autoritzades" (1982), "No hi fa res si el comte-duc no va caure del cavall a Tàrrega" (1985), "Crucifeminació" (1986).■

EN QUATRE PARAULES

Vaig llegir l'altre dia que mai no s'havien con- sumit tants de tranquilitzants i antidepressius. Ho vaig consultar amb un amic meu metge i em va reafirmar la notí- cia, tot i que ell em digué que els metges d'avui dia són rebeccs a l'hora de receptor-ne.

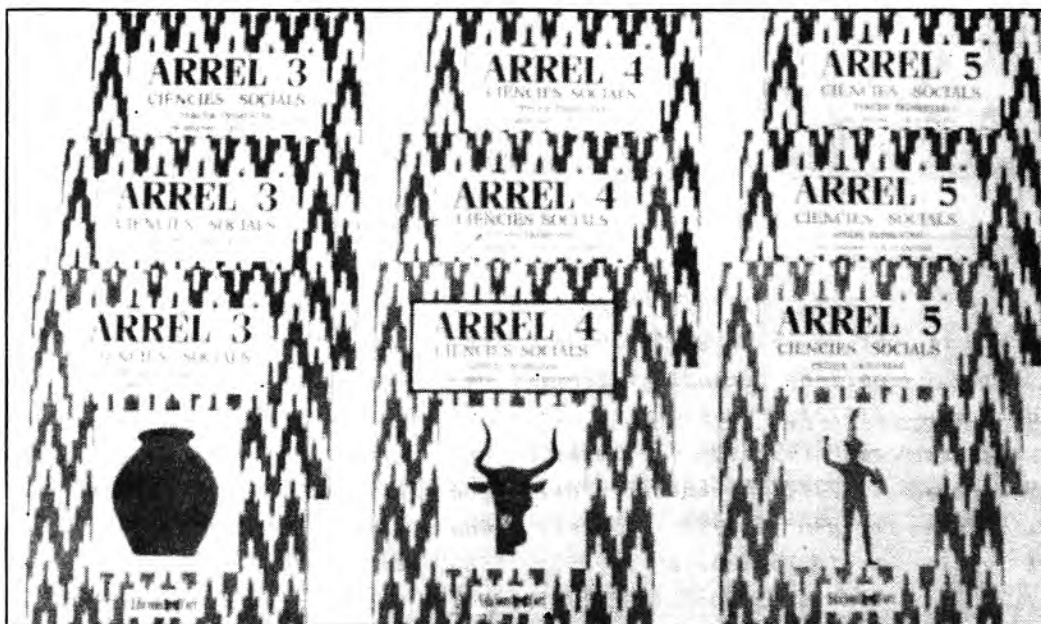
Què passa? li vaig preguntar. D'un instintiu No ho sé va passar a una resposta més reflexionada: Pens, em digué, que la gent no és feliç, viu obsseccionada per coses que, lluny d'alegrar i facilitar-li la vida, lescla- vitza i li exigeix de cada dia més i per això viu amb tan- ta ansietat, tan atabalada.

Crec que el meu amic té raó.■

Santiago Cortès

Arrels. Edicions Cort

Pau Bibiloni i Jaume, llorità, i Celso Calviño i Andreu, llucmajorer, ambdós mestres, compaginen la seva tasca educativa amb la inquietud per crear eines vàlides per a l'ensenyament a les Illes, sobretot pel que fa al camp de les Ciències Socials. La seva pràctica quotidiana i el contacte directe amb els infants els ha permès de fer uns llibres que abans ja han estat experimentats a l'escola i que ompliran un buit que molts d'educadors noten a faltar.

ARRELS és el títol d'una col·lecció que cobreix tot el Cicle Mitjà d'EGB, ensenyament el món en què es desenvolupa l'al·lot petit dins l'espai més immediat. La col·lecció ha estat elaborada amb un sistema progres-

siu adequat al Cicle i totalment adaptat a la realitat geogràfica, històrica, social i cultura de les nostres Illes.

Amb aquests quaderns, l'alumne viu activament la realitat de l'entorn a partir d'un mètode educatiu basat en la seva capacitat de deducció i d'abstracció. El material facilita també la tasca didàctica del mestre, envers l'alumne, i, al mateix temps, l'alumne disposa d'una eina de treball on pot desenvolupar la seva tasca, ja que en el mateix quadern, coincideixen la teoria i l'espai adequat i suficient per poder realitzar les activitats.

A cada nivell del cicle corresponen tres quaderns de treball (un per a cada trimestre) que incorporen els

continguts a assolir segons el grau d'aprenentatge exigít.

ARREL 3 parla de l'entor: l'escola, el carrer, el medi urbà, el terme municipal i l'Illa. ARREL 4 té cura dels aspectes físics, naturals i humans de les Illes i de les institucions de la Nostra Comunitat. ARREL 5 tracta l'espai i la Terra i els aspectes físics i històrics de l'Estat Espanyol.

Creim que aquests llibres de les Edicions Cort, una empresa que de cada dia es dedica més a l'edició de llibres per a l'ensenyament de la nostra terra i en la nostra llengua, són un material molt aprofitable que és necessari que coneguïn tots els professionals de l'educació. ■

I. Barceló

SA FONT FIGUERA

L'Agrupació de Ball *Sa Font Figuera* té preparat un complet programa d'activitats per aquests mesos vinents.

En sortir aquesta revista ja s'haurà celebrat la *Ballada Folklòrica* que dia 21

havia de tenir lloc amb l'actuació del grup de Ferreries *Es Penell*. Després, el mes d'agost, el grup de Lloret es desplaçarà a Ferreries per a completar l'intercanvi cultural.

Per últim, a mitjan setembre, tenen preparada la celebració de la *Festa del Se-*

quer que fa uns anys deixà de celebrar-se. ■

S'ESTANC

tabacs, revistes
i papers

DUES GUIES PER CONÈIXER LA COMUNA DE LLORITO

A. G.

BIBILONI, Pau ; RAMIS, Andreu : *Comuna de Llorito, guia de visita.*- Dibuixos de Biel BONNIN; fotografies d'Yves HENNECHART,- Govern Balear. Conselleria Adjunta a la Presidència. Direcció General de Joventut - Ajuntament de Lloret de Vistalegre.- Llorito, 1990.- 59 pàgs.
BIBILONI, Pau ; RAMIS, Andreu: *Comuna de Llorito. Guia didàctica.*- Il·lustracions de Biel BONNIN.- Govern Balear. conselleria de Cultura, Educació i Esports. Direcció General de Cultura - Ajuntament de Lloret de Vistalegre.- Llorito, 1989.- 15 pàgs.

Aquestes dues publicacions sobre la Comuna de Llorito són complementàries i tenen una finalitat eminentment pràctica. Els autors, coneixedors directes de la contrada, ofereixen una eina útil per al possible visitant, amb una informació de caràcter general i amb una preocupació didàctica.

La guia de visita, orientada al públic en general, amb una presentació de Joan Mayol, tracta la geografia física de la Comuna (com la localització, els aspectes geològics, el clima i la flora i la fauna), per després analitzar l'espai humanitzat (a través dels fets històrics, l'aprofitament econòmic, els aspectes etnogràfics i la toponímia interior). Finalment, proposa un itinerari amb sis aturades i conté un plànol general, a més d'il·lustracions i fotografies.

Sembla evident que els continguts no tenen pretensió d'exhaustivitat, sinó més aviat una voluntat d'informar i d'ensenyar, moltes vegades mitjançant l'observació directa. S'aprofiten les possibilitats immediates que ofereix el medi per tal d'ajudar a la seva comprensió global.

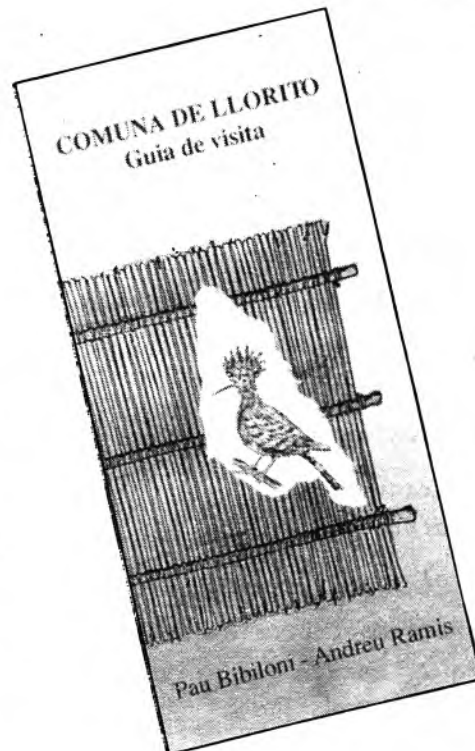
La Guia didàctica, destinada en concret als visitants escolars més

joves, incideix directament sobre les característiques del medi de la Comuna i proposa activitats a partir de la localització, els aspectes generals i l'itinerari de sis aturades. Les il·lustracions són una companyia indispensable.

Un tret fonamental a ressenyar d'ambdues publicacions és que la *conservació de la natura comença pel seu coneixement i respecte.* Per

aquesta raó, els autors han fet un esment especial al capítol de les recomanacions al possible visitant, amb uns consells que són vàlids per a tots els espais naturals.

Les dues guies de la Comuna de Llorito han de contribuir al coneixement, al respecte i a la conservació

d'aquest espai públic en concret. Suposen una aportació important a les diverses guies que ja existeixen, a més de ser una mostra excel·lent que hauria de fomentar la realització de treballs semblants sobre d'altres espais naturals. En molts de casos, encara per fer. ■

POLVOS MÀGICS

No podeu creure...

- que el camp de futbol estigui tan abandonat.
- que hi hauria d'haver un equip de futbol de tercera o aficionat.
- que ja estiguem en ple estiu i els nous vestuaris de la piscina no estiguin acabats.
- que per la piscina no s'hi veu massa gent lloritana.
- que cosa hi deu haver.
- que qualche contenidor l'haguessin pogut col.locar a un altre lloc.
- que el de la Plaça Jaume I estaria millor a la Riba i no faria tan mala vista.
- que la gent ja ve a dinar a Llorito a autocarades.
- que això deu voler dir bo, molt i barat.
- a la fi han canviat les dues bombilletes de la Biblioteca.
- que de fer el colló no facin pagar res.
- que En Borrell ho hauria de tenir en compte a l'hora de fer la declaració.
- que el Bar Es Pou hagi quedat tan guapo.
- que els lloritans vagin a altres pobles a fer banquets.
- que ara ja no tendran cap excusa.
- que la coca de verdura, lleva l'emprenyadura. ■

...idò és ben ver

DEFINICIONS

maleta

Armari portàtil.

gall

Despertador sense piles.

gelat

Somni de l'estiu.

hàhamster

Rata d'estar per casa.

harmònica

Pintallavis de música.

hivern

Paisatge sense fulles.

horitzó

Separació de dos blaus diferents.

idioma

Autopista cap a la comunicació.

juny

Mes de les carbasses.

llàgrima

Perla que baixa galta avall.

llamp

Crit dels núvols. ■

HOMENOTS

RAUL MENEM

COLUMNA

CERCAU QUANTES U HI HA

7 DIFERÈNCIES

TROBAU-LES

LABERINT

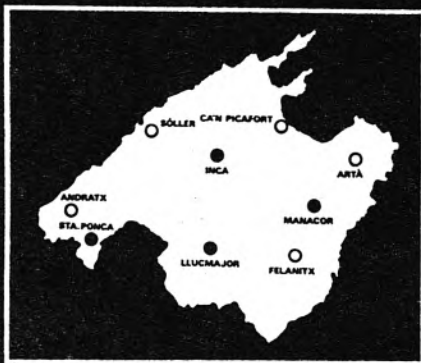

PROBLEMA MATEMÀTIC

	:		+		=8
+	■	×	■	+	■
	+	4	:		=3
-	■	×	■	:	■
	-		+		=8
=2	■	=8	■	=5	■

SOLUCIONS A LA PÀGINA 12

EMERGÈNCIES PART FORANA

Servei de Bombers
del Consell Insular de Mallorca

- Parc principal
- Parc auxiliar

amb la meitat
de números
l'ajudem
en la meitat
de temps

ACCIDENTS
INUNDACIONS
RESCATS
INCENDIS

CONSELL INSULAR
DE MALLORCA